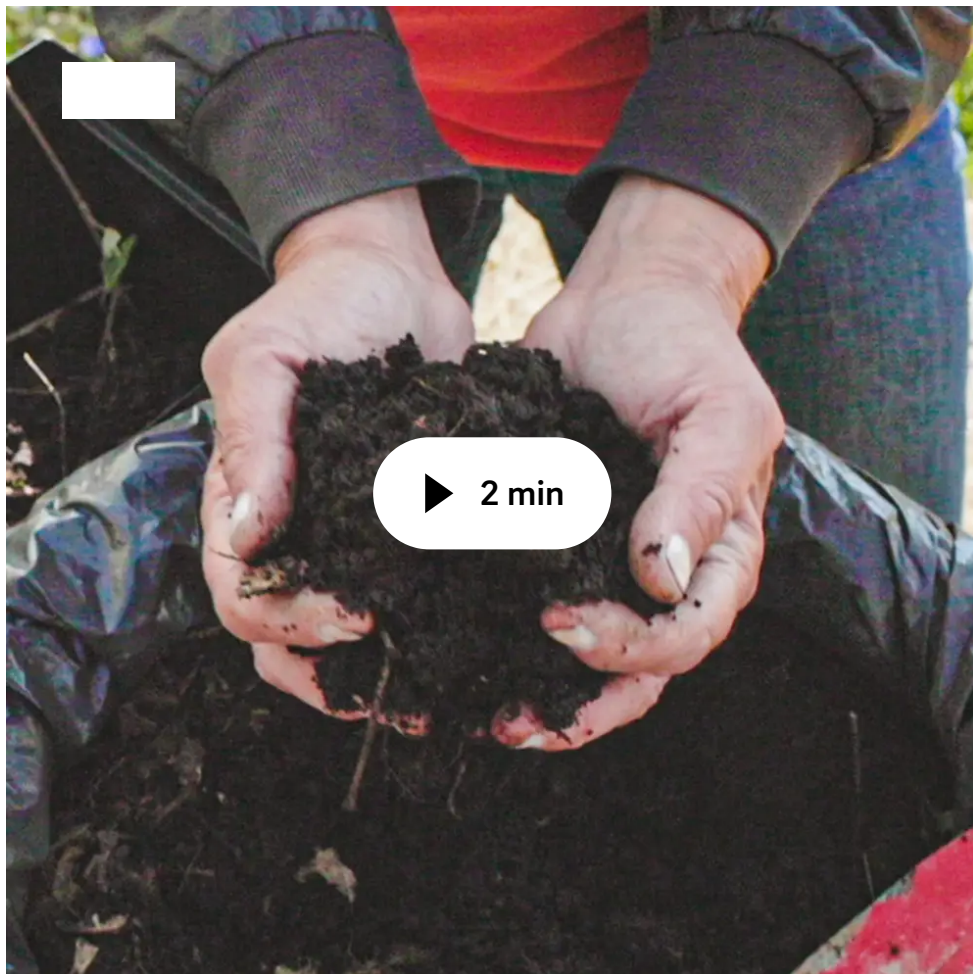

/ GRANSKNING

“De flesta är inte intresserade av att kompostera hemma” – hör
företrädare från torvbranschen om den stora ökningen. Foto:
SVT

Klimatfarlig blomjord slår rekord i Sverige

UPPDATERAD 12 OKTOBER 2021 PUBLICERAD 12 OKTOBER 2021

UPPDRAG GRANSKNING · Den anses vara så skadlig för klimatet att den ska fasas ut som bränsle – ändå blir den allt vanligare i säckarna vi bär hem från trädgårdshandeln. Torven användes länge som bränsle i svenska fjärrvärmeverk. Nu riktar den hotade branschen blickarna mot vanliga, odlingsintresserade konsumenter. Men den torvrika jorden är på lång sikt lika dålig för klimatet som olja och kol.

Torv är växtdelar som legat i kärr och våtmarker under tusentals år. Den består ungefär till hälften av kol och har länge använts för att elda med. Men de senaste åren har det skett en förändring.

Torven man eldar med, den så kallade energitorven, minskar drastiskt. Samtidigt säljs allt mer så kallad odlingstorv – blomjord som nästan uteslutande består av torv.

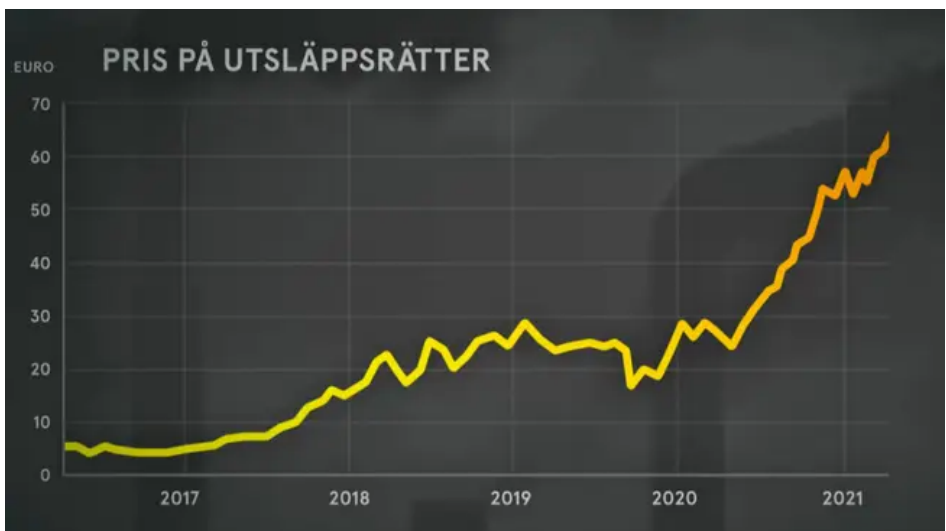
Se reportaget: [Klimatbov i ny förpackning – SVT Play](#).

– Det är mycket möjligt att vi har blivit lite bekvämare och bortskämda med att jorden är väldigt billig. Man kan åka till butikerna och köpa sina säckar för ett par hundralappar, säger Pia Holmberg, ordförande för bransch- och lobbyorganisationen Svensk torv.

Naturvårdsverket: Låt torven vara

Att energitorven ska fasas ut har bestämts på EU-nivå. Sedan 2005 ingår torv i EU:s handel med utsläppsrätter. När torven eldas släpper den ut mer koldioxid per utvunnen kilowattimme än både olja och stenkol.

Just nu ligger priserna för utsläppsrätter på den högsta nivån någonsin – därför riktar branschen in sig på odlingsmarknaden istället för energi. Förra året producerades de största mängderna odlingstorv som någonsin uppmätts i Sverige.

Priset på EU:s utsläppsrätter är på den högsta nivån någonsin.
Foto: SVT

Men även odlingstorven påverkar klimatet, säger Krister Mild, ekolog på Naturvårdsverket.

– Dels handlar det om att man dikar, man måste dika för att kunna få upp torven. Men det handlar också om den torv som

tas upp, den avgången av växthusgaser är naturligtvis mycket större än om en dikad våtmark eller torvmark ligger och läcker växthusgaser.

Odlingstorven släpper ut lika mycket koldioxid som energitorv. Det tar längre tid än när torven eldas, men efter tio år har all koldioxid i torven som finns i blomjorden läckt ut i atmosfären.

– Det absolut bästa från samhällets och klimatets synpunkt är att man storskaligt skulle restaurera våtmarker och torvmarker som är dikade. Det skulle vara det absolut bästa. Att låta torven vara kvar där den är, säger Krister Mild.

Förbud mot odlingstorv planeras

I Storbritannien förbereder regeringen ett förbud för odlingstorv i trädgårdar från och med 2024. Även på Irland, ett land känt för sina torvmarker, vill regeringen förbjuda odlingstorven, från år 2025.

Den svenska regeringen har inga planer på att förbjuda odlingstorven och bransch- och lobbyorganisationen Svensk torv kämpar för att fortsätta med sin verksamhet.

Vad tänker ni själva kring att torven läcker koldioxid?

– Vi ser det som en möjlighet. De här dikade markerna läcker koldioxid, vi kan ta tillvara torven och göra till exempel odlingstorv av den, säger ordförande Pia Holmberg, ordförande för Svensk torv.

MISSA INTE UPPDRAG GRANSKNING

Reportaget "Klimatbov i ny förpackning" finns på [SVT Play](#).

TORV OCH KOLDIOXIDUTSLÄPP

- Torv är växtdelar som legat i kärr och våtmarker under tusentals år och består till ungefär hälften av kol.
- I utdikade, torrlagda, våtmarker kommer syre åt den kolrika torven som då börjar släppa ut koldioxid. I dag står utdikade våtmarker för 20 procent av Sveriges koldioxidutsläpp. Mest används markerna för åker- och skogsbruk. Endast en liten del av arealen används i dag för torvbrytning.
- Torv har länge använts som bränsle i fjärrvärmeverk. När torv eldas släpper den ut mer koldioxid per utvunnen kilowattimme än både olja och stenkol.
- Utsläppen från så kallad odlingstorv, blomjord som består av torv, tar längre tid – men efter tio år har all koldioxid från torven läckt ut i atmosfären.
- Att återställa utdikade våtmarker, genom att gräva igen diken så att markerna blir vattenfyllda, skulle bromsa utsläppen. FN:s klimatpanel har slagit fast att det är en av de snabbaste klimatåtgärder som går att göra.

RELATERAT

Här slutade de med torven som bränsle: "Inte mött några utmaningar"

12 oktober 2021

Höll på att fälla regeringen – nu flyttar verksamheten till Sverige

12 oktober 2021

Lobbyorganisation vill att torv ska beskrivas som klimatnyttig – påverkade svensk myndighet

12 oktober 2021

Flera svenska regeringar har misslyckats med viktiga klimatfrågan – utsläpp hade kunnat bromsas

6 oktober 2021

✉ **Malin Crona** (malin.crona@svt.se)

✉ **Lisa Svensson** (lisa.svensson.1@svt.se)

✉ **Karin Mattisson** (karin.mattisson@svt.se)

✉ **Hans Peterson Hammer** (hans.peterson.hammer@svt.se)

✉ **David Lindahl** (david.lindahl@svt.se)

Uppdaterad 12 oktober 2021 kl 12:20

Publicerad 12 oktober 2021 kl 06:38

✉ Hittat språk- eller faktafel i texten?

Lokal. Lättanvänd. Opertisk. Ladda ner appen nu!

SÅ ARBETAR VI

SVT:s nyheter ska stå för saklighet och opartiskhet. Det vi publicerar ska vara sant och relevant. Vid akuta nyhetslägen kan det vara svårt att få alla fakta bekräftade, då ska vi berätta vad vi vet – och inte vet. [Läs mer](#)

MER OM: KLIMAT

Näringsdepartementet: "Det finns redan pengar till klimatanpassning"

Klimatstöd till Sametinget inte aktuellt

När katastrof blir vardag – hur gör man då?

- Kör ut mat till renarna varje dag, hoppas på nytt ersättningssystem.

Då kommer det regna mer än det snöar på Arktis

Ny studie: Kan inträffa 20 år tidigare än vad forskare tidigare trott

JUST NU SENASTE NYTT OM CORONAVIRUSET
